

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
האגף לחינוך מיוחד

הוראת שפת אם בחינוך המיוחד תשע"ט

אילנה קלר - מדריכה ארצית לתחום שפה ותחום הערכה,
מדריכות מחוזיות לתחום שפה
האגף לחינוך מיוחד

התכנית האסטרטגית של מערכת החינוך מטרות בתשע"ט

קידום למידה משמעותית ואיכותית: ידע,
מיומנויות וערכים

חינוך לערכים ברוח מגילת העצמאות

קידום שוויון הזדמנויות ומיצוי הפוטנציאל

חיזוק המנהיגות החינוכית

קידום למידה משמעותית ואיכותית: ידע, מיומנויות וערכים

יעד 1

קידום הידע וההישגים בתחומי הדעת בדגש על שפת אם,
מתמטיקה, אנגלית ומדעים

יעד 2

קידום מיומנויות חשיבה באמצעות תהליכי הוראה-למידה-הערכה
איכותיים

בחירת היעדים לחינוך המיוחד

- יעדי החינוך המיוחד נקבעו בהלימה ליעדי החינוך הרגיל
- המשימות הייחודיות לחינוך המיוחד נוספות למשימות בחינוך הרגיל
- הקשר בין שפה לחשיבה – השנה אנו משלבים בין משימות בהוראת שפה לבין משימות לטיפול מיומנויות חשיבה, מתוך הנחה כי שפה וחשיבה מתקיימים בזיקה מתמדת, ותורמים ללמידה משמעותית ולפיתוח תפקודי לומד ואסטרטגיות למידה.

(להרחבה: מתנ"ה – מארז תכנון, ניהול והיערכות – תשע"ט)

חינוך קדם יסודי בחינוך המיוחד

קידום ופיתוח שפה ואוריינות בגן הילדים

- ✓ לבסס תהליכי הוראה והערכה בתחום הכשירות השפתית-תקשורתית על פי הגישה האקולוגית, תוך שיתוף בין הגננת וקלינאית התקשורת.
- ✓ להעצים את השימוש בספריית "פיג'מה" לדוברי עברית ובספריית "אל-פאנוס" לדוברי ערבית בגני ילדים של החינוך המיוחד.
- ✓ להשתמש בתרחיש כמסגרת התערבות מתוכננת או מזדמנת.

חינוך יסודי בחינוך המיוחד

קידום הידע וההישגים בתחומי הדעת בדגש על שפת אם, מתמטיקה, אנגלית ומדעים

✓ להקנות ידע, מיומנויות וערכים בכל מקצועות הליבה של החינוך המיוחד בהתאם לשכבת הגיל ולמאפייני התלמידים.

✓ לקדם בהתמדה את רכישת הקריאה, הדיוק וההבנה, תוך צמצום הפער בין המצופה בשכבת הגיל לבין תפקוד התלמיד.

✓ להעריך את יכולת ההבנה של טקסט מושמע תואם גיל לתלמידים עם קשיי קריאה משמעותיים.

✓ לקיים תהליכי הוראה והערכה לטיפול כשירות שפתית-תקשורתית, בדגש על שיתוף בין מורות לקלינאיות תקשורת.

חינוך יסודי בחינוך המיוחד

קידום מיומנויות חשיבה באמצעות תהליכי הוראה-למידה-הערכה איכותיים

✓ לקדם בקרב תלמידים בכל רמות התפקוד מיומנויות חשיבה מסדר נמוך ומסדר גבוה בהתאם ליכולתם, כחלק מהתוכנית האישית והכיתתית.

חינוך על יסודי בחינוך המיוחד

קידום הידע וההישגים בתחומי הדעת בדגש על שפת אם, מתמטיקה, אנגלית ומדעים

✓ לקדם בהתמדה מיומנויות שטף, דיוק והבנת הנקרא, תוך צמצום הפער בין המצופה בשכבת הגיל לבין תפקוד התלמיד.

✓ להעריך את יכולת ההבנה של טקסט מושמע תואם גיל אצל תלמידים עם קשיי קריאה משמעותיים.

✓ לקיים תהליכי הוראה והערכה לטיפול כשירות שפתית-תקשורתית, בדגש על שיתוף בין מורות וקלינאיות תקשורת.

חינוך על יסודי בחינוך המיוחד

קידום מיומנויות חשיבה באמצעות תהליכי הוראה-למידה-הערכה איכותיים

✓ לקדם בקרב תלמידים בכל רמות התפקוד מיומנויות חשיבה מסדר נמוך ומסדר גבוה בהתאם ליכולתם, כחלק מהתוכנית האישית והכיתתית.

**"אנו מאמינים כי לכל תלמיד הזכות ליהנות מנכסי השפה
והתרבות של החברה והקהילה, להיות שותף ולהשתתף בה".**

(מתוך: המדריך הייסומי להטמעת החינוך הלשוני בחינוך המיוחד, אגף חינוך מיוחד).

בברכת שנת איחודים טובה ומשמעותית

מדריכות לתחום שפת אב בחינוך המיוחד